

Fler bostäder och god livsmiljö - samtidigt

VISIONER (I NORR STEG 2 - FRÅN ORD TILL
HANDLING)

Rådet för hållbara städer

Regeringens satsning för hållbar stadsutveckling

- Boverket
- Energimyndigheten
- Folkhälsomyndigheten
- Formas
- Länsstyrelserna
- Myndigheten för delaktighet
- Naturvårdsverket
- Riksantikvarieämbetet
- ArkDes, Statens centrum för arkitektur och design
- Statens konstråd
- Sveriges Kommuner och Regioner
- Tillväxtverket
- Trafikverket
- Vinnova

- www.hallbarstad.se
- Följ oss på [LinkedIn!](#)

NY BILD! Reflektioner Reglab 2024

Mind set

Tvärdisciplinärt

Metoder

HUR?

Inspiration från tidigare pass

Människan

Trinity of change
agency

Centrala
komponenter

Riktning

Gå ut i verkligheten – SE
och AGERA och utnyttja
det som redan finns

Regionernas roll i
platsutveckling

Hur kan värden hos en plats användas för att skapa
engagemang som leder till vilja att förändra som
leder till en annan organisering och lärande som
leder till förmåga och kapacitet att förändra som
leder till att göra verklig skillnad?

Hur bygger vi bostäder
snabbt? När funkar snabbt?
När behöver vi stanna upp
och ta oss tid?

Mobilisering och input i tidigt skede

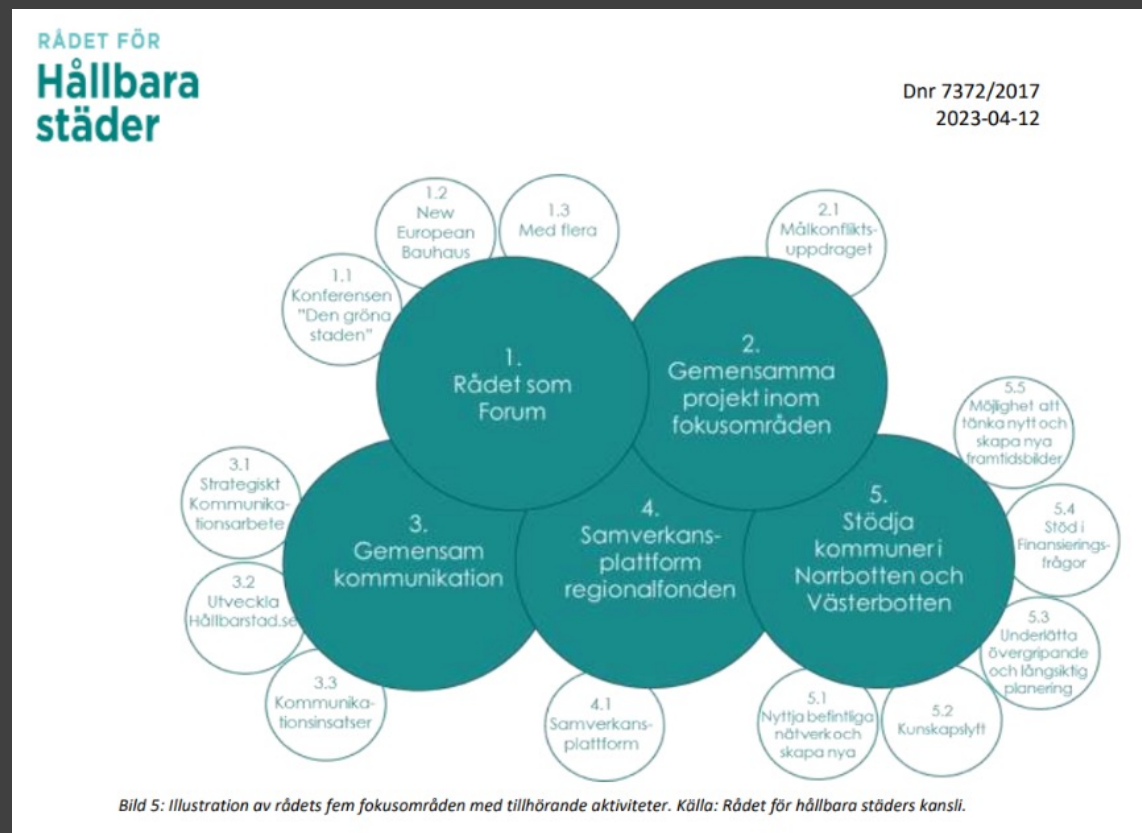
Bakgrund

Fem fokusområden i Rådets VP – det femte handlar om att stödja kommunerna i Norrbotten och Västerbotten

5.5 Möjligheten att tänka nytt och skapa nya framtidsbilder = Visioner i norr 2.0

Nyckelord:

tänka nytt, höja blicken, omställningskraft, innovation, internationell lyskraft, hållbarhet, gestaltad livsmiljö, prototypa

Vad tar vi med oss från steg 1....

- **Balansera brådskande utmaningar** och långsiktigt hållbara livsmiljöer
- **Rusta för tvärsektoriell mottagarkapacitet**
- **Förtydliga kommunernas case** redan under ansökningsprocessen för att få till en bättre matchning
- **Självständighet, innovationsgrad för teamen**
- **Möjligheten till djupare dialog med medborgare** i frågorna
- **Kunskapsbyggande kräver kontinuerlig underhållning** - nätverk av aktörer och aktiviteter över tid
- **Förtydliga slutmål** och ev. fortsättning

Visioner - syfte

Övergripande syfte är att Rådet ska stärka omställningskraften i frågor om långsiktigt hållbara och goda livsmiljöer. Ett sätt att ge stöd är att skapa förutsättningar för innovativa lösningar och nytänkande.

Delsyften:

- Stärka de deltagande kommunernas möjligheter att gå från vision till utveckling av långsiktigt hållbara och gestaltade livsmiljöer.
- Främja byggande av kompetens och kapacitet inom området gestaltad livsmiljö hos deltagande kommuner.
- Utveckla Rådet för hållbara städers arbetssätt, för att främja utveckling av hållbara och gestaltade livsmiljöer, som kan spridas till fler.
- Att följa hur förmåga att utveckla processer och verktyg för sekventiell planering i ett eventuellt steg 3 efter genomfört projekt

Tre huvudsakliga delar

1. En koordinerande och processutvecklande del som stödjer projektteam och kommuner i arbetet, främjar flernivåsamverkan, utvecklar lärande och kommunicerar internt och externt om projektet. Denna äger rum under hela samverkansprojektets löptid. Här ingår även koordinering av Rådets arbete och de myndigheter som deltar i genomförandet.
2. En del där kreativa projektteam söker medel i konkurrens för att ta sig an kommunernas utmaningar. Utlysningen och projektteamens arbete äger rum under 2024.
3. En prototyp-del där ett urval (max 3) av projektteamens idéer tas vidare och utvecklas till fysiska prototyper, temporär arkitektur eller andra former av platsbaserade interventioner . Detta kommer att äga rum under 2025.

Utlysning

Utlysning - utforska metoder och angreppssätt som kan bidra till att ge stöd i det långsiktiga arbetet i kommunernas utveckling och förvaltning.

Geografier och inriktningar identifieras med kommunerna så att det projektövergripande målet och frågeställningen får en lokal förankring.

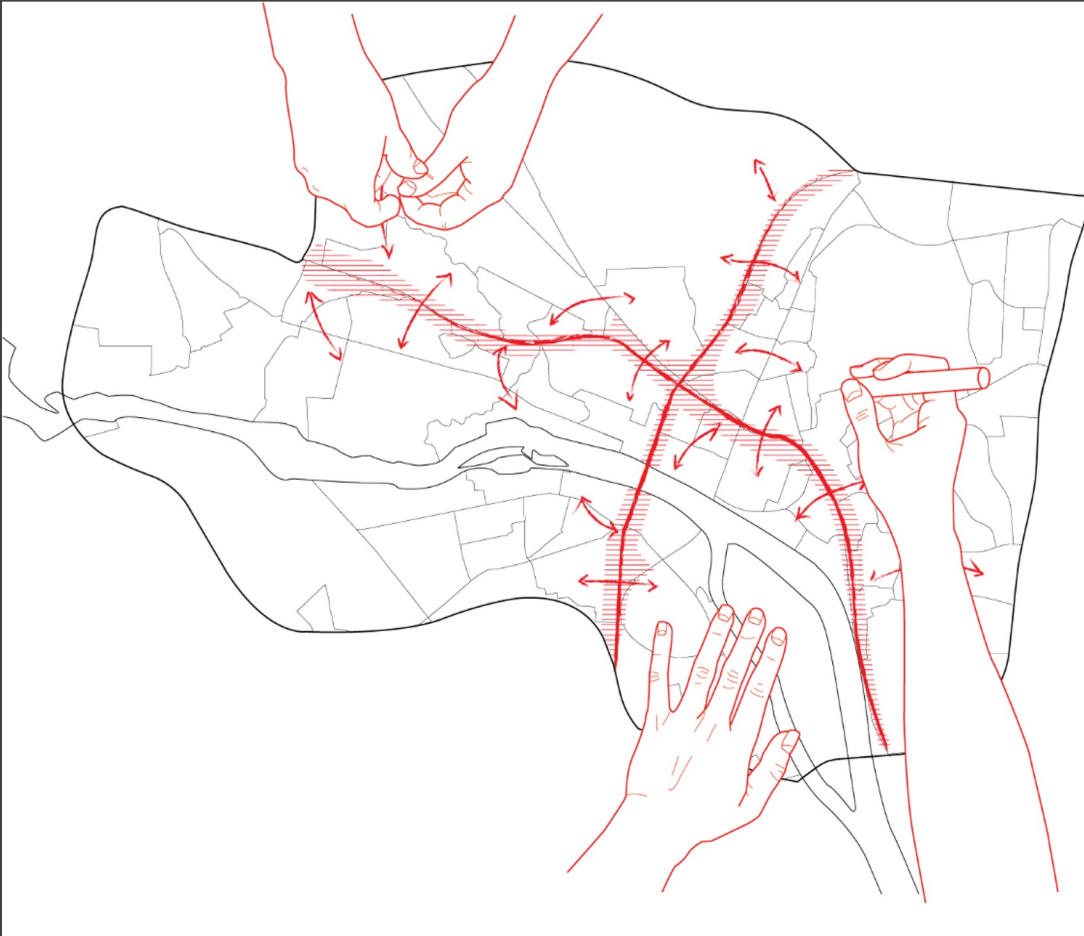
Uppstart 25/10-2023

- **Workshop** med kommunerna under nätverksträffen med kommunala planavdelningar, länsstyrelser och regioner.
Formulering av frågeställningar

Lagad plastpåse för återanvändning, ur minnet av Margit Labbas (f. 1911) sätt att laga plastpåsar med sömnad.

Sammanfattning från gemensam workshop med kommunerna - inspel 1 (3)

Tempo och tid:

- Vilka olika **tidshorisonter** ("nu", 5 år, 10 år, 50 år...) behöver hanteras och hur kan vi hantera dem ihop, så att beslut och investeringar som sker för att hantera problem "nu" **bidrar till långsiktigt goda boende- och livsmiljöer**
- Hur hantera att olika slags aktörer har olika tidshorisonter för ögonen?
- Hur hantera att **planeringsverktyg** som ÖP har en livslängd som inte rimmar med snabbt föränderliga förutsättningar och behov.
- Hur kan **handlingsutrymme** uppstå genom att **låsa upp befintliga planeringsstrukturer** och arbeta mellan den formella planeringens planprocesser för att **nyttja planeringens mellanrum** mellan planering och genomförande?

Sammanfattning - inspel 2 (3)

Teamens sammansättning:

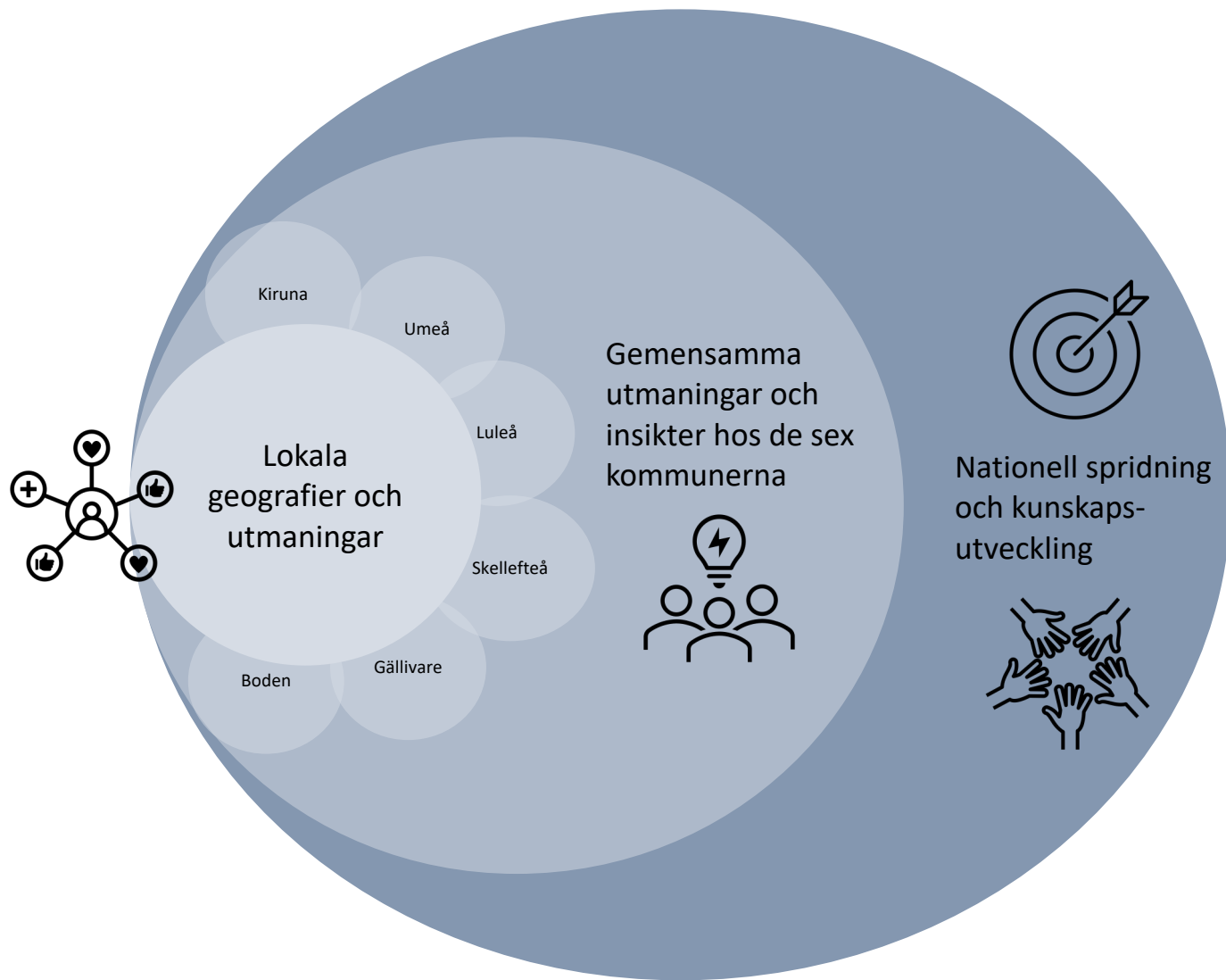
- Mångdisciplinära team men gärna mer av lokal förankring som kan ske både genom teamens sammansättning och genom den utökade dialog som efterfrågats.
- Det är ett viktigt bidrag med "utifrånblicken" men för att få ut mer från projekten vore det bra om lokala aktörer kan delta, både för att få med kunskap om det lokala och för förankring.

Sammanfattning – inspel 3 (3)

Utforska handlingsutrymmen:

- Det finns ett stort behov att utforska hur goda gestaltade boende- och livsmiljöer kan åstadkommas både på kort och lång sikt.
- Vad det kan innebära ”**form och funktion**”-mässigt.
- Hur:et innefattar även frågor så som **rådighet och samverkansformer**, inte minst mellan offentliga och privata aktörer.

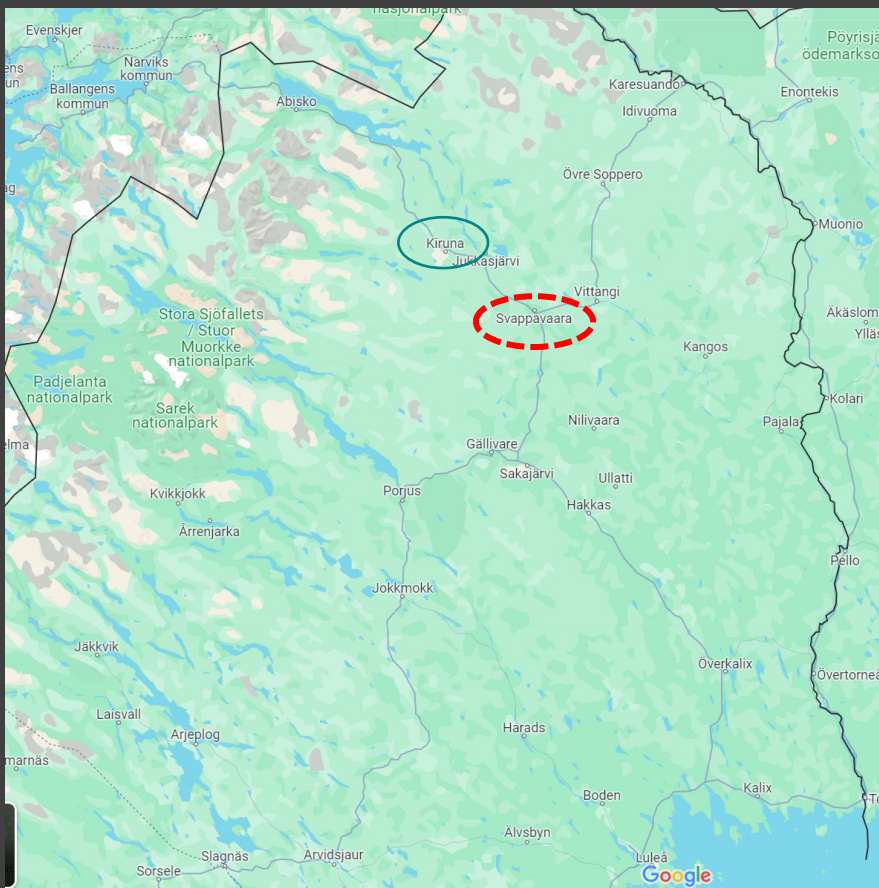

- Stärka omställningskraften i frågor om långsiktigt hållbara och goda livsmiljöer.
- Skapa förutsättningar för innovativa lösningar och nytänkande.
- Övergripande utmaning att på kort tid planera och bygga en stor mängd bostäder och parallellt skapa långsiktigt goda livsmiljöer.

”

Kirunas case - Svappavaara

Arkitekt: Ralph Erskine. Foto: Okänd. Från ArkDes samlingar

”

Under 1990talet, när det gick dåligt för kommunen, kallställdes fler större bostadshus i Svappavaara och flera hus står idag öde och underhåll är eftersatt. Även en del av Ormen Långe kallställdes och revs slutligen 2010. När byggnader säljs köper entreprenörer upp dem och vanliga boende tunnas därmed ut. Allt detta påverkar livsmiljön idag. Idag är runt 390 skrivna i Svappavaara.

Svappavaara har dock resurser i form av närhet till stor arbetsplats, mataffär, skola (dock konstant nedläggningshotad), sporthall och badhus, driftig ungdomsgård, närhet till småsjöar och natur och har pendlingsavstånd till Kiruna.

Här finns det plats för Kiruna kommuns befolkning att växa. Men Svappavaara måste lyftas ur sin sömn och omvandlas till en by med framtidstro där folk vill bo.

Hur kan vi omvandla Svappavaara till en attraktiv livsmiljö människor vill bo i och flytta till?

Ormen Långe, Svappavaara. 1963.
Arkitekt: Ralph Erskine. Foto: Okänd. Från ArkDes samlingar

Boden

Bild: HallemarHejdelind

Just nu

- Samtal med kommunerna
 - Geografier och utmaningsområden
 - Letter of intent
- Utlysning kreativa team slutet av februari
- Mobilisering
- Dialog med regeringskansliet

” Vill se ökad förmåga till samverkan i att ta ansvar för gemensam tidplan, för att leverera på olika uppdrag ”

Om Visioner

Mobilisering

Regionernas roll

Era reflektioner och medskick

1. Hur kan "Visioner" bidra till regional styrka?
2. Från ett regionalt perspektiv – Vilka roller ser ni att ni kan och behöver ha/ta?
3. Vilka är plattformarna och vilka metoder används samt hur kan de utvecklas?
4. Vad börjar du att göra imorgon?

Följ Rådet för hållbara städer på LinkedIn
marie.karlsson@vinnova.se

TACK!

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

Vinnova.se

/Vinnova

@Vinnovase

/Vinnovase